Region Stockholm

25

Yttrande till patientnämnden i principärende gällande ”Vårdgarantin efterlevs inte avseende neuropsykiatriska utredningar”

HSN 2020-0865

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Psykiatri
Moa Isacsson

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-09-04

HSN 2020-0865

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Yttrande till patientnämnden i principärende gällande ”Vårdgarantin efterlevs inte avseende neuropsykiatriska utredningar”

Ärendebeskrivning
Patientnämnden har begärt skriftlig återföring från hälso- och sjukvårdsnämnden avseende genomförda och planerade förbättringsåtgärder för att Region Stockholms vårdgaranti för neuropsykiatriska utredningar ska kunna efterlevas.

Beslutsunderlag
Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Patientnämndens tjänsteutlåtande PaN A2002-00037

Ärendets beredning
Ärendet har beretts i psykiatriberedningen.

Förslag till beslut
Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Hälso- och sjukvårdsnämnden antar hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande och överlämnar det till patientnämnden.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund
Region Stockholm införde 2006 en vårdgaranti för neuropsykiatriska utredningar på 3 månader. Patientnämnden har i tjänstutlåtande beskrivit att ett 20-tal ärenden inkommit under 2019 som gäller vårdgaranti till neuropsykiatriska utredningar och där väntetiderna varierat mellan 6 och 18 månader. Ärendena gäller huvudsak patienter över 18 år.

Patientnämnden begär skriftlig återföring från hälso- och sjukvårdsnämnden senast den 15 oktober avseende genomförda och planerade åtgärder.

Genomförda åtgärder
I slutet av 2018 avsatte hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSF) en resurs som kunde ägna mer tid åt att samordna olika frågor kring neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Efter beslut i hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN 2018-1311) införde Region Stockholm från den 1 januari 2019 remisskrav för neuropsykiatriska utredningar som utförs som en fristående vårdtjänst. Målsättningen med remisskravet var primärt att säkerställa att alla patienter, oavsett var de utreds, ska ingå i en vårdkedja. Genom remisskravet tydliggjordes även förutsättningarna för psykiatrin att kunna remittera till externa vårdgivare vid långa väntetider.

Under våren 2019 genomförde HSF, i samarbete med Storsthlm och barn- och ungdomspsykiatrin (BUP) Stockholm, två dialogmöten med skolhälsovården/elevhälsan. Mötena innehöll bland annat information om remisskravet som införts, dialog om det stora antalet skolbarn som remitteras/söker utredning inom sjukvården i länet och orsakerna till det. Dialogen innefattade även hur kommunerna arbetar med åtgärder och insatser kring barn med svårigheter i skolan innan beslut fattas om att remittera till sjukvården för utredning.

Inventering av kösituationen visade att det framförallt var Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) som hade långa väntetider. På uppdrag av HSF tog berörda kliniker under våren 2019 fram handlingsplaner med aktuella väntetidsdata samt åtgärder för uppnå balans mellan inflöde och utredningskapacitet. Under 2019 följdes utvecklingen genom regelbunden kontakt mellan SLSO och HSF. I början av 2020 gjordes en förnyad uppföljning av väntetider och vårdgivarna reviderade handlingsplanerna inför 2020.

Internt inom SLSO har ett omfattande utvecklingsarbete kring målgruppen pågått. SLSO har arbetat fram gemensamma riktlinjer och förhållningssätt för exempelvis prioriteringar, annat arbetssätt kring utredning/diagnostik för att undvika separata köer till utredning, effektivisering och differentiering av utredningar. Under 2020 började implementeringen av detta i samtliga SLSOs vuxenpsykiatriska kliniker.

Som ett komplement till ovan beskrivna långsiktiga utvecklingsarbete inom SLSO har tillfälliga kökortningssatsningar genomförts. Blanda annat har patienter som väntat länge remitterats för utredning hos externa

vårdgivare. Under 2019 gjordes en kökortningssatsning för patienter som väntat länge med störst fokus på patienter inom barn- och ungdomspsykiatri (BUP). Under 2020 är fokus för kökortningssatsningen patienter som väntar på utredning inom vuxenpsykiatri.

Under våren 2020 uppstod möjligheten hos en av regionens privata vårdgivare att ta emot patienter utöver de som spontant sökte verksamheten. Med stöd från HSF har ett samarbete etablerats mellan denna klinik och en klinik med patienter som väntat länge och som nu kan erbjudas utredning med kortare väntetid.

Vid HSFs senaste kontakt med SLSO i mars 2020 bedömde två kliniker att de under senare delen av 2020 skulle kunna uppnå målet att den ackumulerade kön skulle vara borta och att flertalet nya patienter skulle kunna tas emot inom vårdgarantitiden. Övriga kliniker inom SLSO bedömde att de skulle kunna nå målet i början av 2021.

På grund av coronapandemin har uppföljning och dialog med vårdgivarna kring detta pausats. HSF har därför inte aktuella uppgifter om tidigare bedömning står sig eller i vilken grad pandemin har förändrat situationen.

Planerade åtgärder
Förutsatt att läget i pandemin medger det, planeras en uppföljning under hösten som kan ge svar på hur pandemin påverkat utvecklingen av väntetider och genomförandet av åtgärderna i respektive kliniks handlingsplan.

I slutet av året begär HSF in aktuella handlingsplaner för 2021 från kliniker som då fortfarande har långa väntetider.

Om förutsättningarna finns planerar förvaltningen att bjuda in alla vuxenpsykiatriska kliniker, SLSO och privata, till ett erfarenhetsutbyte och dialog kring arbetet med patienter med neuropsykiatrisk frågeställning. Ett sådant möte var inplanerat till början av april men ställdes in i sista stund på grund av pandemin.

Överväganden
Det är ett högt tryck av neuropsykiatriska utredningar hos alla psykiatriska vårdgivare. Vid diagnos ADHD är flerårig medicinering vanligt. Varje år tillkommer dessutom ett antal medicineringspatienter som utretts inom BUP eller barn- och ungdomsmedicinska mottagningar (BUMM) som ska tas över av vuxenpsykiatrin när de fyller 18 år. Eftersom medicineringen kan pågå många år framåt blir det kontinuerligt fler patienter med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning i psykiatrin som ska utredas och/eller behandlas.

Det pågår såväl kortsiktiga som långsiktiga åtgärder för att minska väntetiderna till neuropsykiatriska utredningar som, när de är genomförda, förväntas leda till förbättringar. Osäkerhet finns dock kring hur pandemin har påverkat situationen, förbättringsarbetet kan komma att ta längre tid än planerat.

Ekonomiska konsekvenser
De nu pågående åtgärderna inryms inom befintliga budgetramar.

Konsekvenser för patientsäkerhet
Åtgärderna förväntas öka patientsäkerheten.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
Åtgärderna förväntas leda till mer jämlik vård över länet.

Miljökonsekvenser
Åtgärderna innebär inga konsekvenser för miljön.

Administrativa konsekvenser
Kravet på handlingsplaner och enhetlig väntetidsredovisning har medfört marginellt ökad administration för berörda vårdgivare.

Björn Eriksson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Christoffer Bernsköld
Tf avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Patientnämnden

Godkänd av Björn Eriksson, 2020-09-04

§ 207
Yttrande till patientnämnden i principärende gällande ”Vårdgarantin efterlevs inte avseende neuropsykiatriska utredningar”

HSN 2020-0865

Ärendebeskrivning

Patientnämnden har begärt skriftlig återföring från hälso- och sjukvårdsnämnden avseende genomförda och planerade förbättringsåtgärder för att Region Stockholms vårdgaranti för neuropsykiatriska utredningar ska kunna efterlevas.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Patientnämndens tjänsteutlåtande PaN A2002-00037
Protokollsutdrag psykiatriberedningen 2020-09-17 § 57

Yrkanden

1. Ordföranden Anna Starbrink (L) yrkar bifall till psykiatriberedningens förslag.
2. Talla Alkurdi (S) yrkar bifall till eget förlag till tilläggsbeslut (bilaga).

Propositionsordning

Ordföranden Anna Starbrink (L) ställer proposition på eget yrkande och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar enligt det.

Ordföranden Anna Starbrink (L) ställer därefter proposition på Socialdemokraternas tilläggsyrkande och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden avslår det.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Hälso- och sjukvårdsnämnden antar hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande och överlämnar det till patientnämnden.

Reservation

Talla Alkurdi (S) anmäler att S-ledamöterna reserverar sig mot beslutet att avslå tilläggsyrkandet.

Särskilt uttalande

Jonas Lindberg (V) lämnar för V-ledamöterna ett särskilt uttalande (bilaga).

Expedieras till

Patientnämnden
Akten

Hälso- och sjukvårdsnämnden

FÖRSLAG TILL TILLÄGGSBESLUT
2020-09-24

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Ärende 24
HSN 2020-0865
Bilaga § 207 HSN 200924

Yttrande till patientnämnden i principärende gällande Vårdgarantin efterlevs inte avseende neuropsykiatriska utredningar

Vi socialdemokrater har full förståelse för att vårens pandemi har påverkat arbetet med att åtgärda bristerna. Däremot ser vi gärna att nämnden får ta del av den uppföljning som planerar att genomföras under hösten gällande pandemins påverkan på väntetiderna samt genomförandet av åtgärderna i handlingsplanerna.

Med anledning av detta föreslår Socialdemokraterna hälso- och sjukvårdsnämnden besluta

Att Hälso- och sjukvårdsförvaltningen återkommer till nämnden med en rapport om hur pandemin har påverkat väntetiderna samt genomförandet av åtgärderna för att Region Stockholms vårdgaranti för neuropsykiatriska utredningar ska kunna efterlevas.

HSN

SÄRSKILT UTTALANDE

Vänsterpartiet

2020-09-24

Ärende nr 25

HSN 2020-0865

Bilaga § 207 HSN 200924

Yttrande till patientnämnden i principärende gällande ”Vårdgarantin efterlevs inte avseende neuropsykiatriska utredningar”

Mot bakgrund av det som framkommer i ärendet frågar vi oss hur många patienter som väljer att göra utredningar hos privata vårdgivare och betala själva för att situationen ser ut som den gör inom den regionfinansierade psykiatrin. Att inte fler anmälningar till patientnämnden görs handlar troligtvis om att patienter och föräldrar till barn med tecken på neuropsykiatriska funktionsnedsättningar är slutkörda och saknar fungerande stöd och lotsning i sjukvården, kommunen och försäkringskassans olika system.

Det är viktigt att betona att många som väntar på utredning för neuropsykiatriska funktionsnedsättningar har fått vänta väldigt länge innan de slutligen remitteras till utredning. När patienten hamnar i kö till utredning har lång tid redan passerat. Efter utredningen hamnar patienten i en ny kö för att få behandling, så att korta köerna till utredning avhjälper inte alla de problem som finns i vården av neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. De tillfälliga satsningar som görs för att korta köer blir också ett lappa och laga-system som inte innebär någon långsiktig lösning.

I övergången mellan barn- och ungdomspsykiatrin och vuxenpsykiatrin fungerar mottagningar för unga vuxna mycket bra. Övergången kan bli lidande om ett barn fått vänta länge och får sin diagnos tätt inpå artonårsdagen. Barn i övre tonåren borde därför slussas in till mottagningar för unga vuxna istället för att påbörja kontakter på BUP.

Vi förväntar oss att förvaltningen och den politiska ledningen nu tar problemen som pekas ut av patientnämnden på allvar och tar ett helhetsgrepp för att förbättra hela vårdkedjan för personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.